

sermo sign.

Sermo de digna prepara-
tione ad Sacra-
mentū Eucha-
ristie.

Christianis omnibus S. P. D.

Editor Sermonis.

Habetis sermonē: vere eruditū & vtilissimū de digna preparatione ad sacratissimā eucharistiā. Quē nō est dubiū salubriter profuturū omnibus diligenter legentibus: & fideliter sequētibus. Nihil enī potest bona scire si mala sequaris. Neq; preclarū est intelligere faciēda si probitatē non habeas. Intellectus enī bonus est omnibus faciētibus eum: Deum igitur omnipotentem oremus: vt spiritū rectū inuouet in visceribus nostris. vt in ordinē redacto & victo Adam veteri in vicis concepto: nato & enutrito: nouū hominem induamur: qui s̄m deum creatus est in iusticia & sanctitate veritatis. Nisi enī huc perueneris vt deo omnia: tibi nihil tribuas: actus tecū erit. Semper igit hoc prophetici in memoria habe. Pro nihilo saluos facies illos. Nam gratia dei: sicut alia debemus omnia: ita repromissionem que est in Christo Iesu domino nostro: qui est cum patre & spiritu sancto benedictus in secula seculorum. Amen.

Sermo de digna preparatione cordis
pro suscipiendo sacramento eucharistie.

Primo necessarium est vt omnia peccata manifeste mortalia cōfitearis atq; doleas. Manifeste dico: quia occulta nemo scire potest. iuxta illud Ps̄. xviii. Delicta quis intelligit. Sc̄do inter omnia peccata mortalia: precipue inuidiā: displicentiā: aut quamcūq; p̄sus amaritudinē cordis erga prop̄inū tuū deponas. Nō est enī aliud peccatū. eque huic sacramēto aduersum: atq; discordia: contrariū est enim & nomini & rei huius sacramēti. Nōmē est cōmuniō. Res vnitās cordium: sicut vna fides: vnū baptisma vnus deus: vna spes: ac p̄sus omnia: eadem & cōmuniā. Quod & figurat in speciebus sacramēti: In quibus multa grana: amissa singulorū differentia in vnū panem. Item vne multe amissa sua q̄q; differentia in vnum vinum redacte sunt. Tercio. quia iuxta scripturam. Stultus est qui in corde suo confidit. cumq; nullus sit hominū: qui nō habeat debitorem (vt B. Augu. ait). nullus est qui non inueniat: aut certe non aduertit vel ignorat sese inuenire: in aliquibus vel aliquo qd sibi displiceat: desperandum est tibi de tuo studio qd nō poteris oēm erga omnes amaritudinem deponere. Ideoq; iuxta Christi consiliū intres cubiculū oēs patrem tuū vt ignorantias tuas non meminisse velit: & id per grām suā facere qd tuis viribus nō potes. i. cor dulce & cōmune dare. Sed hec p̄parat

030023800

tio est remota, etiam p[ro]fessio necessaria et q[ui]libet sacramentum
recepturo, ideo, ¶ Quarto oportet ut animā vacuā et esurientem
offerat, id est, te pleni multis malis morbiq[ue] anime confitearis:
sicut in veritate es, etiā si forte nō sentias, nam vt b. August. ait.
Iste cibus nihil eque odit, ac saturū fastidientemq[ue] stomachum,
nihil ita querit sicut aiā esurientē et sitientem, vt ipse quoq[ue] d[omi]n[us]
Barth. 5. Beati qui esuriunt iusticiam, q[ui] ipsi saturabuntur.
Item beata virgo, Esurientes impleuit bonis et diuites dimisit
inanes, Et ps. 106. Quia faciunt animā inanem, et animā esuri-
entem faciunt bonis, Bona vero q[ue] sunt alia q[ua]m illa que Gal. 5.
recitat Ap[osto]l[us], Fructus sp[irit]us sunt caritas, gaudiu[m]: paciētia
bonitas: benignitas: mansuetudo: fides: longanimitas: modestia
continentia: castitas, In iis si te sentis deficere, et gemis: optasq[ue]
illa obtinere, securus accede, Nusq[ue] enim inuenies illa nisi in isto
sacramento, ¶ Corollarū, Optima dispositio est nō nisi ea qua
pessime es dispositus, et contra, Tunc pessime es dispositus, quā-
do es optime dispositus, q[uo]d sic intelligit, q[uo]d quādo sentis te miser-
rimum et egenum gratiarū eo ipso capax es gratie: et idoneus
maxime, Nusq[ue] plusq[ue] mortem et infernum timeas, ne quando sic
accedas vt tibi dispositus videaris ac dign[us], quasi allaturus deo
cor mundū: q[uo]d potius ibi fuerat querendū et recipiendū, Stat
firma et insolubilis sententia, Non est opus medico bene habenti-
bus: sed male habentibus, Nam sicut nō tunc: ita nec nunc Chri-
stus venit vocare iustos: sed pctōres ad penitentiam, Ideo peni-
tentia potius post: q[uam] ante sac[ra]m[en]tū digne peragit, Deus tuus est:
bonoz tuorum non indigens: sed bonoz suoz largus in te venit
ad te, ¶ Coroll. h. Magnus et p[re]ciosus error est: si quō nō est sibi
consciū mortalis peccati: q[uo]d orōnes et p[re]paratoria sua p[ro]miserit,
Omnes h[ic] iudiciū sibi manducant et bibunt: quia i[te]s omnibus nō
fiunt digni neq[ue] purissimo per eam fiduciam puritatis peius pollu-
untur: s[ed] fiunt aut puri per fidem: vt sequit[ur], ¶ Quinto: id cura, vt
cum plena aut saltem possibili fide accedas certissime p[ro]fide[n]s tete
grām p[ro]secutur, Tantū enim accipies: quantū credis te acceptur
Sicut Christus ait, Quicquid orantes petieritis: credite q[uo]d acci-
pietis: et fiet vobis, Et iterum dicit tibi, Illud fiat tibi sicut credi-
disti, Si enī accederes sine ista fide: iudiciū tibi ossino acciperes et
mortē, Sic enī in omni alio sacramēto nō nisi illusio et fictio agitur:
si sine fide suscipit[ur]: quod est horrendū, Hec itaq[ue] fides sola et sum-
ma ac proxima dispositio: facit vere puros et dignos, Quia nō ni-
t[ur] in operibus aut v[er]bis nostris, sed in purissimo: pi[er]issimo: firmis-
simoq[ue] verbo Christi dicentis, Venite ad me omnes qui laboratis
et onerati estis: et ego reficiam vos, Et iterum, Beati qui esuriunt

et sitiunt iusticiam: quoniam isti saturabunt. Fides enim est: que iusti-
ficat: purificat: dignificat. Et actum. xv. Fide purificas corda eorum.
C Corollarium. Quicquid sit de contritione tua de penitentia vera
vel falsa. illud maxime stude: ut in presumptione istorum verborum
Christi accedas. Et sic accedens illuminaberis. et facies tua non
confundetur. Vel matrem eius noli mendacem facere. ubi dicit. Esuri-
entes implevit bonis. Et multo magis ne ipsum met dominum arguas
mendacem ubi permittit Venite ad me omnes. Arguas autem mendacem
sed non credis eum ita facturum tibi sicut permittit Ideo infidelitas est
maxime peccatum: et recta blasphemia in veritate divina. **C** Sexto
si sentis te nec ista duo posse vel satis posse: sicut vere senties si te-
ipsum probes. Hic non verearis cum apostolis dominum orare. Domine adauge
nobis fidem. Et cum illo patre demoniaci. Marci. 9. Domine adiuva
incredulitatem meam. Sic intra in cubiculum tuum et dic patri tuo in
celis. Ecce mi domine Jesu christe. miseriam meam respice. inops et pauper
sum ego. et tamen adeo fastidiosus medicine tue ut nec divitias
gratie tue suscipiam. Accende in me domine desiderium gratie tue et
fidem promissionis tue. ut non offendam te optimum deum meum: perversa
mea et incredulitate et saturitate mea. Ac sic accede cum fiducia
misericordie eius. et in timore indignitatis tue. Sed hic tractandum est
illud apostoli. 1. Corinth. 11. Probet aut seipsum homo et sic de pane illo
edat et cetera. Hoc verbum multi sic intelligere vident: ac si velut apostolus
nos non ante accedere debet donec inuenerimus nos dignos et puros
ab omni peccato. ideo sibi ipsis faciunt angustiam et carnicinam con-
scientie: discutiendo: conterendo: confitendo. non solum venialia. sed ea
que non sunt peccata. Et istis factis (quod est horrendum barathrum presump-
tionis) iam secure accedunt. nec de fide sua quicquam solliciti. volunt
enim iusti et digni venire. et similes deo. sicut Lucifer. cum deberent
velle iusti et digni fieri et redire a deo. Igitur illud verbi dictum est
contra eos qui Christum dividebant in diversas sectas. Alii volen-
tes esse Pauli. alii Cephe: alii Apollos. alii Christi. 1. Corint. 3. Et
ideo inuicem iudicabant et damnabant atque contemnebant. Insuper ad
sacramentum alii alios perveniebant et presumebant ut alii venturi nihil habe-
rent. ut clare ex textu et glossa B. Ambrosii patet. Quos apostolus arguit
et pronunciat indigni manducare et cetera. Volens ut seipsum potius pro-
barent: iudicarent: damnarent: et non alios. Ea enim discordia (ut su-
per quoque diximus) maxime facit indignos et reos corporis domini.
Et hanc eius esse sententiam: sequentia ostendunt. Itaque fratres
mei: cum perventis ad manducandum: inuicem expectate ne in iudi-
cium conveniatis. Item. Si nos ipsos iudicavimus non utique iudica-
remur a domino. Item. Non diiudicans corpus domini. quod vita acceditis
ac si corpus domini nihilo esset dignius reliquo panne naturali.
Potest quidem illud verbum etiam de probatione intelligi: qua homo

petā si a discuter atq̄ ponderat. Sed ea nō est satis. nec pertinet
nisi a. insensatos et crassos illos sacramenti contemptores. Non
enī sufficit vt probes et ponderes q̄ malus fueris: nisi magis pon-
deres et probes q̄ bonus fieri cupias et anheles. ¶ Corol. i. Si
Aplūs ea verba veller nos probari a nobis vsq̄ dñi digni fierem⁹
proius ad impossibile nos obligasset: et omnes homines: etiā san-
ctos cōtione priuasset. Sibi demq̄ ipse in pluribus locis tradidit
set. Ubi clamat: omnes esse peccatores: et sola fide iustificandos
oportet enim a cessurum ad sacramentū esse certissimum se sine
omni peccato mortali esse: si nō velit iudicium sumere. At impossi-
bile est vt ex se et suis viribus certus fiat. iuxta illud. Delicta q̄s
intelligit. Et illud Hieremie. Prāuū et inscrutabile est cor hominū.
quis scrutabit illud? Ego dñs scrutans renes et corda. Relinquit
itaq̄ vt certitudo illa stet sup firmā infallibilemq̄ petrā. i. Christū
et verbum eius. ¶ Corol. ii. Quare vera et solida probatio est: si te
inuenieris inanem quidem et sine pondere salutis et iusticie: onustū
vero ac laborantem in multis malisq̄ cupiditatibus: Quibus in-
uentis: anhelus sitias gratiam et misericordiam easq̄ nō dubites tete
consecutur. Sic B. Greg. reprehendens Petrū. q̄ dñm iussisset
erire a se: quia peccator esset. Ait. si te peccatorem agnoscis: non
oportet repellere dñm a te: sed multo magis inuitare. Et b. Amb.
Quia quotidie pecco: necessē habeo quotidie communicare. Et
quidam patrum consuluit. ne facile q̄s se abstineret a cōmunionē
ne forte simul et longe fiat a Christo. Non enim venenū nobis de-
disse ac reliquisse timendus est Qui nouissimū ac maximū chari-
tatis: quam ad peccatores gerit: memoriale seipsum protestatur
nobis reliquisse dum institueret sacramentū illud. ¶ Septimo.
Si tandem a deo infirmus es in fide. vt nec illa te satis iuuet: aut
non possis ea prestare: apprehende illud nouissimum infirmorū re-
mediū: et permitte te sicut infantem gestari in vltis et sinu matris
ecclesie: immo cum paralytico in lectulo: vt dominus fidem illorū
saltem intueat quando tua nulla est. id est. vt in fide vel vniuersa-
lis ecclesie: vel hominis fidelis tibi noti accedas: et audacter di-
cas domino Jesu. Ecce domine mi Jesu christe: doleo me tam infir-
mum vt de tuo inestimabili in nos amore nihil aut tam purū pre-
sumam. Ideo suscipe me in fide ecclesie tue: et illius aut illius hoīs.
Quicquid enim sit de me necessē est o domine me obedire ecclesie
tue: que iubet vt accedā. In obedientia venio saltem: si nihil aliud
affero. Et crede firmiter q̄ nō indignus accesseris. Non est dubiū
quin obedientiam ecclesie tanq̄ sibi factam acceptet. Deinde nō
potest fieri vt ecclesie fides te permitat perire: non magis certe q̄
parvulum qui aliene fidei merito baptisatur et saluatur Sic B.
Bernh. cū aliquādo fratrem haberet nimis timidum et scrupulosū
a in

ita vt nollet celebrare. ait ad eum. Vade mi frater & celebra in fide
mea. Fuit ille obediens: & sanatus est ab omni languore conscien-
tie sue. Hec itaq; latius dixi quia compertum habeo: multoꝝ con-
cionatoꝝ terroribus eo redactas christianoꝝ cōscientias: vt sibi
ex Christo Mosē fecerint. ex gratia legem. ex remedio venenū: dñi
Christum falso imaginant̃ exactorem magisq; largitorem vltorē
magisq; ppitiatorem. & in summa damnatorem non saluatorem.
Ita vt iam nec nominis sui qđ est Iesus christus. i. salutaris & vnc-
tus. gloria sit in cordibus nostris nisi nudis syllabis. Non igitur
omnibus oportet terribiles iudicij minas intentare: sed duris & in-
sensatis. Trepidis vero atq; scrupulosis leuiorēs misericōdie promissi-
ones sunt declarande: quia alia medicina alijs moribus conuenit.
¶ Octauo. Hec illud omittendū: imo maxime curandū: vt memo-
ria passionis Christi non omittat̃. Quid enim prodest si digne pre-
pareris: & nō impleas id ad qđ in te pparasti. Nam pcepit dñs. id
sacramentum nō nisi in memoriā sui celebrari. ideo omittendum
est si memoriā eius omittere voles. Sic dixit. Hec quotiescunq;
feceritis in mei memoriā facietis. Et paulus. Quotiescunq; man-
ducabitis panē hunc: & calicem bibetis: mortem dñi anūciabitis
donec veniat. Inde em̃ statuit ecclesia: vt missā sine euangelio non
legatur. Hec memoria aut̃ alium requirit sermonem. q: nō minus &
ipsa in supstitōes & trālem hypocrisim apud multos versa. q̃ plera-
q; alia sacratissima dona dei.

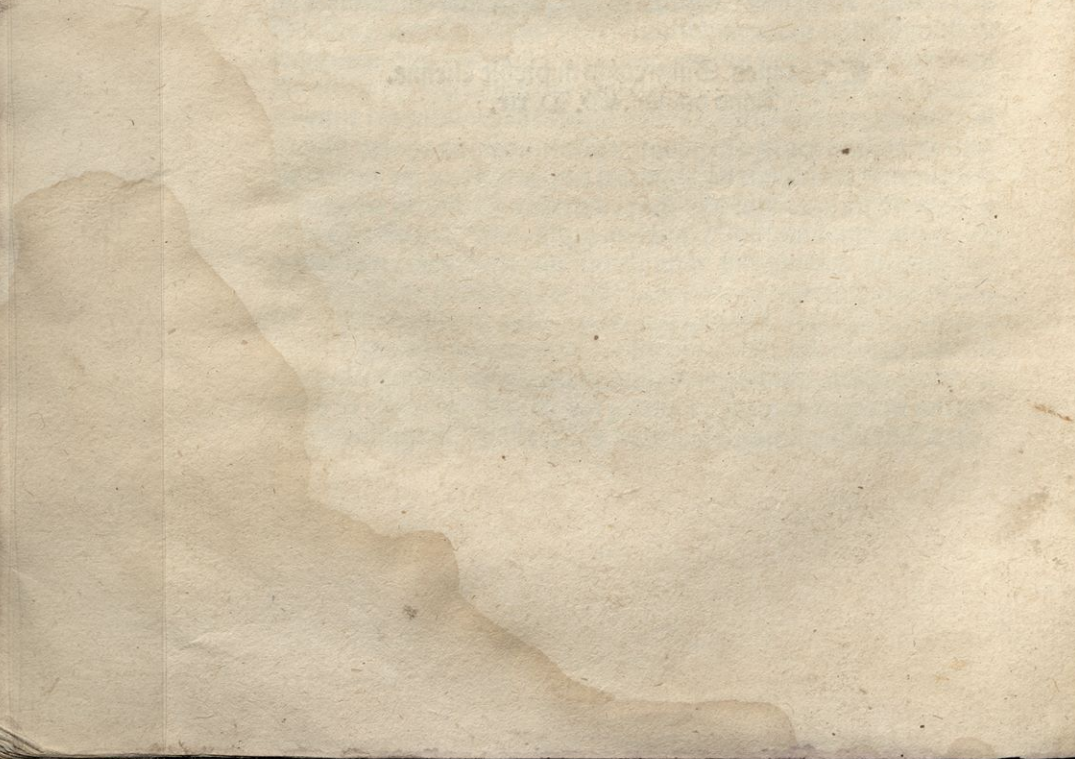
¶ Quomodo Christi passio sit consideranda.

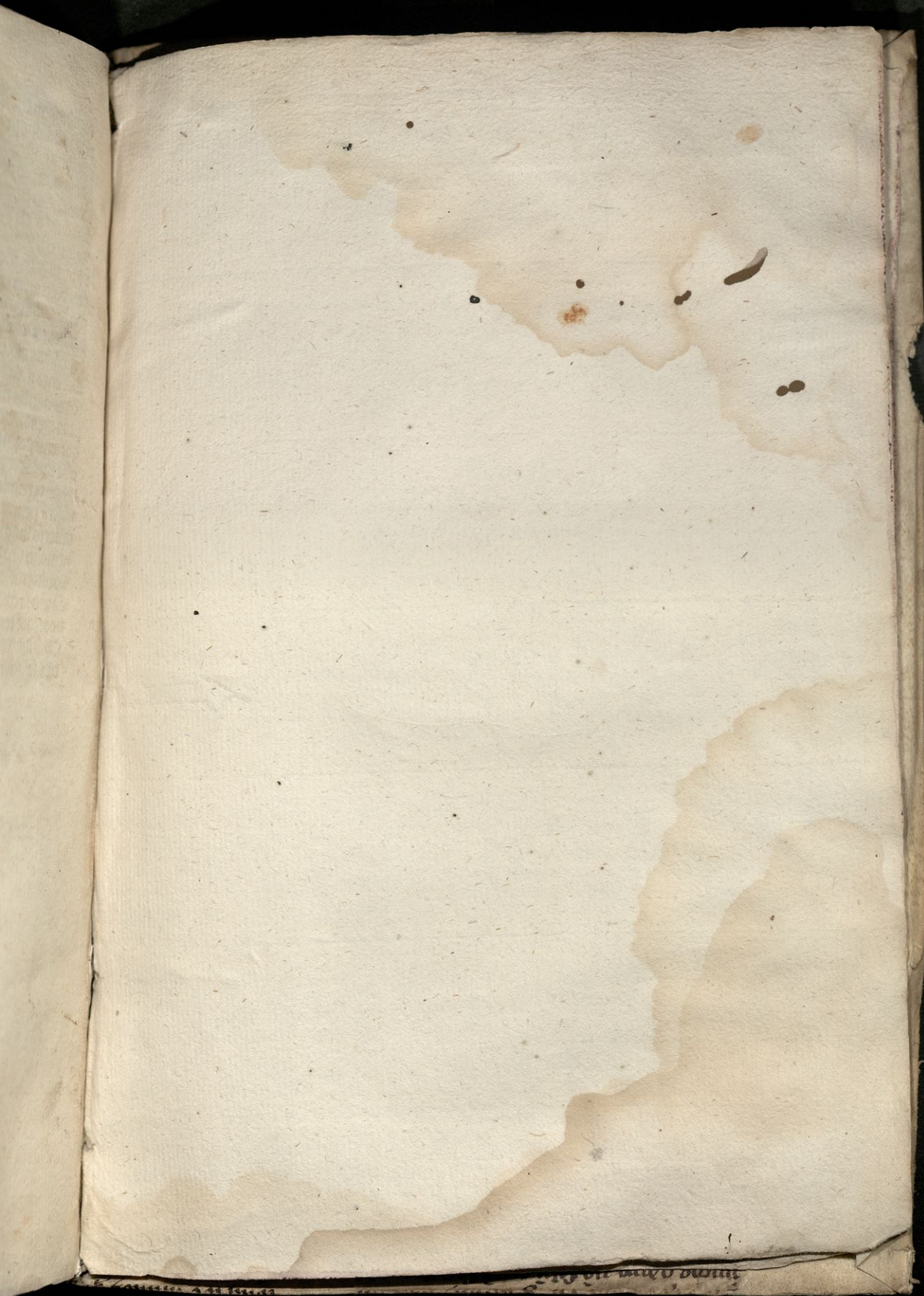
Nomini non est necessariū vt Christum in ipsius passione de-
ploret: sed magis seipsum in Christo. Nam passio Christi (vt
sanctus pater Augustin⁹ dicit) non solum nobis exemplum est vt
sequamur eius vestigia: & in nobis membra terrena crucifigamus
sed etiam est sacramentum & mysteriū: Christum per suam tempo-
ralem & corporalem passionem nostrā spiritualem perpetuam pas-
sionem veteris hominis vicissē & crucifixissē. Itaq; passionem Chri-
sti vtiliter vel auditurus: vel lecturus: vel consideraturus: talem
concipias necesse est affectum tanq; ipse eandem passionem in te
cum Christo patereris. Ergo audiens Christum flagellatum. vel
percutsum: considera hoc significari te spiritualiter flagellatum
vel percutsum. Sicut igitur tibi si modo sane mentis homo es do-
let te spiritualiter a morte peccati & spiritu maligno cruciari: ita
dolet & quidem vehementius dolet: id Christo ppter te in sua pas-
sione. Tu pateris ex merito: Christus propter te: & innocenter: por-
tans in cruce non sua: sed tua peccata. Ita confitebatur latro in
cruce passionem Christi. Sic & discē ex corporali passione Christi:

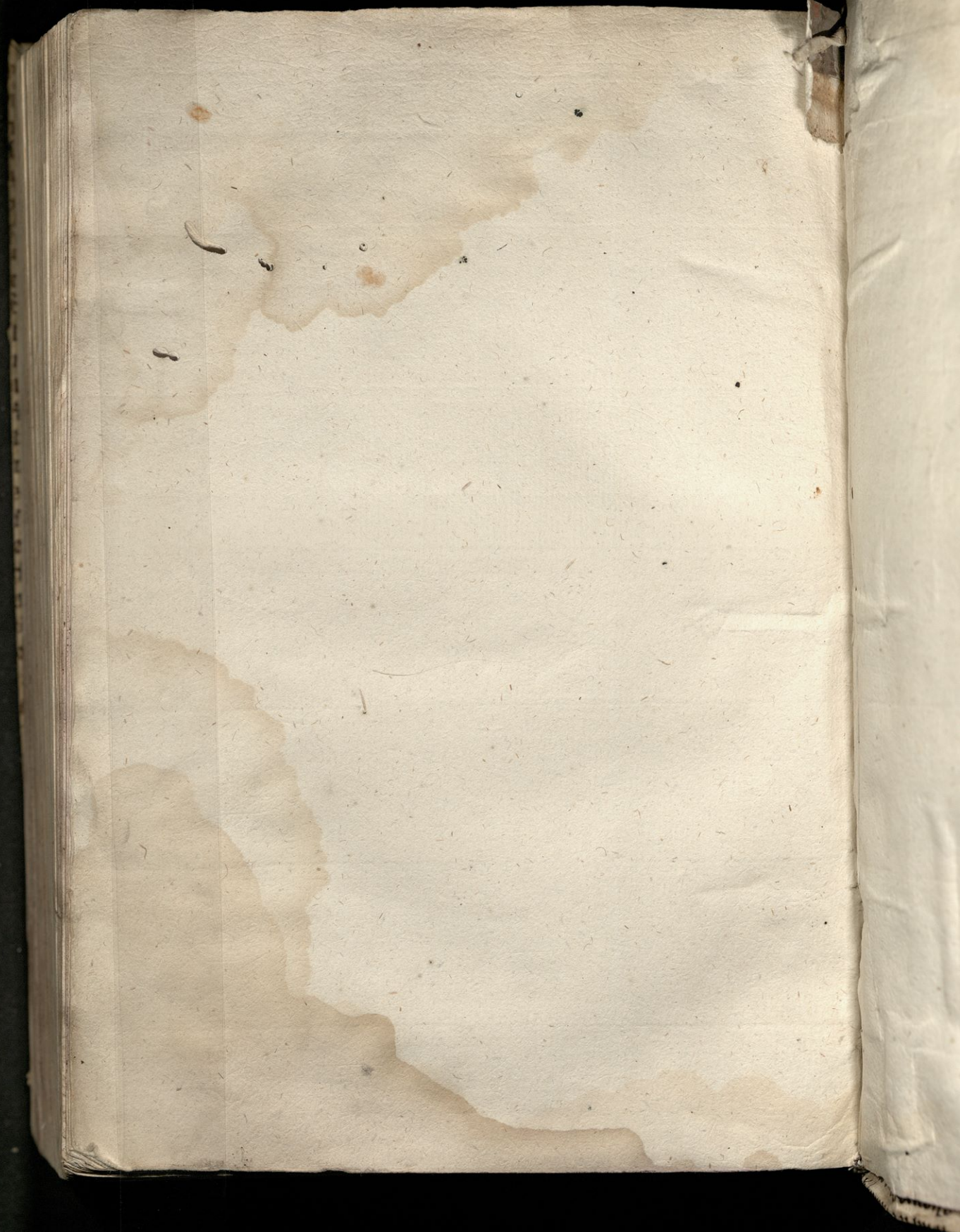
cognitionem tue spiritualis passionis et noticiam tuam ipsius. Christus
in sua passione personam nostram peccatorum suscepit: Ideo nos in
cordibus nostris tales coram deo apparere debemus: sicut ipse coram
hominibus pro nobis apparuit. Et quemadmodum ipse propter nos
lamentatus est: ita debemus nos ipsos super eum deplorare. sicut
mulieribus dixit. Nolite flere super me: sed super vos et filios vestros.
Igitur qui seipsum non intelligit et inuenit in passione Christi: eam
non intelligit sufficienter: et frustra compatitur Christo: siue Christi vi-
cem dolet: quia ex Christi passione non discit sibi ipsi compati. Ideo
pro te Christus flevit: coqueustus est et passus: ut discas tuam propriam
passionem et miseriam ante deum deplorare. Nam te recognoscens
coram filium mortis: merito debes flere donec perpetuo libereris.
Sic ergo ita efficaciter tuam miseriam in passione Christi recogno-
sceres: facilis tibi esset humilitas: mansuetudo: clementia: contem-
ptus mundi: et cetera: libenter etiam Christum in omnibus ipsis se-
queris passionibus. Quis enim nollet flere: videns suam miseriam
esse tantam: ut pro ea eterna: infinita: et innocens persona pateret?
Nam terribile est auditu: neque mirandum in parte nostra: si quisquam
nostrum penitus desperaret: tantam misericordiam considerans: nisi e-
diuerso magna dei misericordia in solatium succurreret: per quam
nemo in deo de sua salute desperare debet. Si enim deus filium pro
nobis tradidit: dedit etiam in ipso nobis omnia. Quapropter vo-
catus in conscientia tua in accusationem: penam: et mortem coram
deo: tunc confitere et deplora id totum ex merito venisse: et respice
Christum: omnia innocenter et immerito patientem, id quod unicuique
tibi solatium sit.

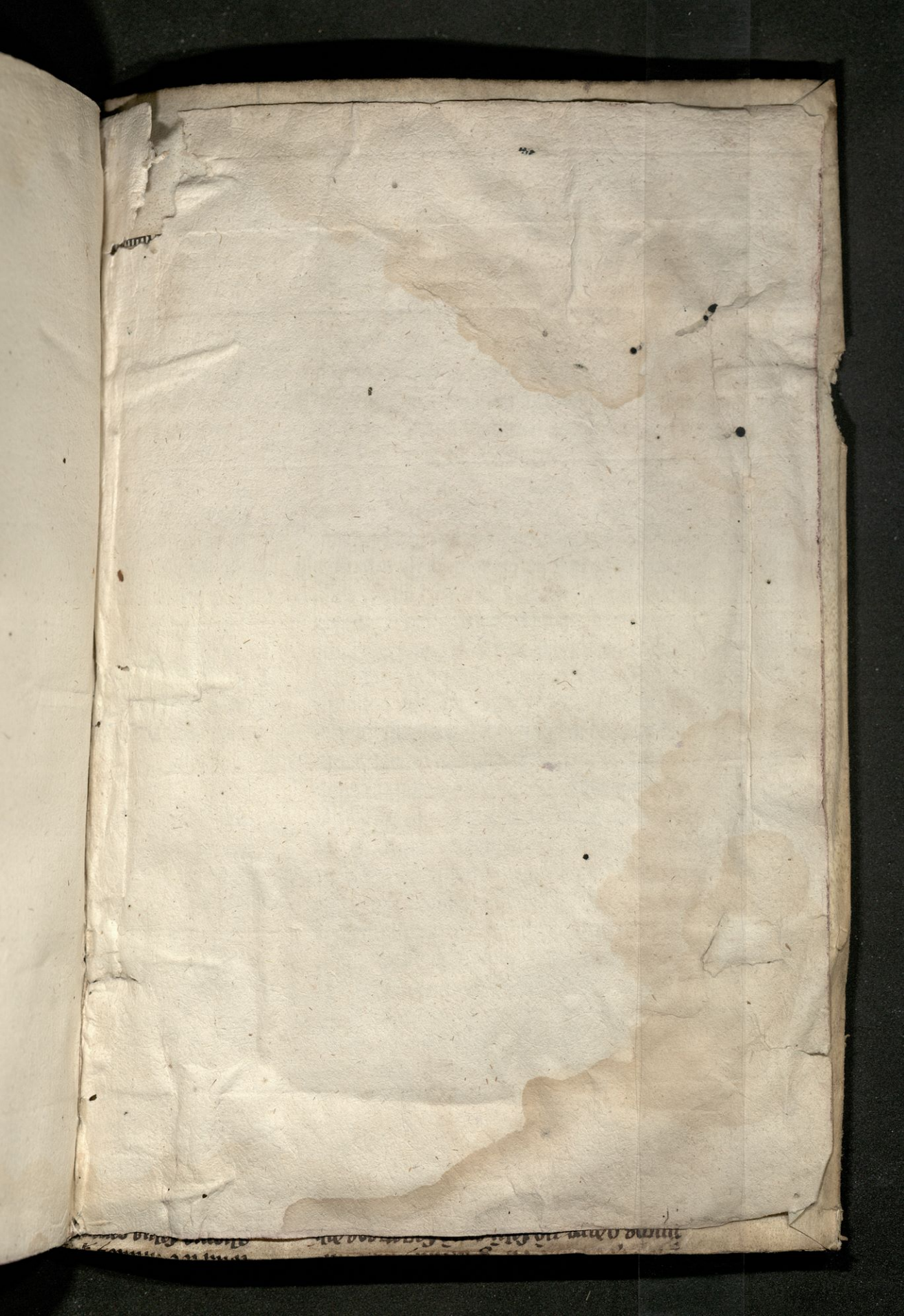
¶ Joannes Singrenius impressit Vienne.
Anno domini. M. D. xix.

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page. The text is arranged in several lines and is significantly faded.









nem. so obiar qm ibi. aug. tuncare vi
re. tao solut ibi. q. si quis simp. re. iud
no q. seatur. re. hic tria facit pmo pmit
dubitatoem. so pmit quidam flam soloz
ibi. quidam q. hic de re. tao pmit opione
pam ibi. q. meli est ut intelligatur re.

Hic q. ruit. v. pmo uti omis dilige
teneant inimicos. scd uti tene
ant eis signa dilectoms exhibe. scd qd
sit maioris mita dilige inimici ut dil
ge amici. Q. rto quid sit maioris mi
ti dilige om ut pximi. Q. rto uti to
ta utis merendi pnes caritate q. sicut.

Hic pmi sic pcedit. v. q. no omis tene
ant ad diligend inimicos. hic. An.
Diligite inimicos vros dicit glo. h. p. sicut
est. s. ad ea q. sunt p. s. no omis teneant
ut sup. dan est. s. no teneantur omis inimi
cos dilige. p. no teneant ad pla hoies i
nona lege q. in ueti ut p. ay. xii. s. id
z accipiens panes re. dicit glo. no alia q.
q. scripta erant p. dicat. E. legem z p. has
gna ee demonstrat. s. in ueti lege no te
nebant hoies ad diligend inimicos. ay.
v. dan est antiquis diliges amicu tuu z
odio hebis inimicu tuu. s. nec in tepe
mur ad dilectonem inimicoy. p. na no
inclinat in ad q. rium caritati. s. os na
inclinat in detestatoem q. r. ai g. inimi
cis inq. r. hi. sic q. r. nob. ut. q. no tene
ant in ex caritate inimicos dilige. p. illos
quibz malit optam. z de quoy malis gau
demus no diligam. s. licet optare malo
inimicis z de eoy malis gaudere. v. in
scripta sacra frequit pmit in ptatone
cont inimicos z in q. solatone fidelium
inducit hostiu destructo g. no teneantur
inimicos dilige. p. caritas facit volun
tatem hois voluntati d. me confieri. s. de
odit aliquos sic de mal. r. etiam odio hui
g. licet inimicos odio hie. p. h. ut ex
p. in p. p. s. odio oderam illos. s. hoie

P. p. u. x. si uacat
gaudeas. p. can. a. at
magiem di. s. q. poss
dum nobai mun
s. h. muenit in in
inimicos ex carita
mur anq. dilige s.
nem hie inimicoy s.
catorem in na. s. q. r.
nobai in d. ma. uti. z.
ad nam suam z ad
eum dilige. s. inimi
suis nos hie no certat
no g. munit. n. z. s. u.
sic z. de alio. p. r. dan est
dilige inimicos q. r. t.
gnoy tem uolentat. h. p.
non omis teneant. s. q. r.
ter gram di z uicam. et
tas respicit h. n. caritate
ueti lege z hoies tene
inimicoy sic p. p.
z odio hebis inimicu tuu
pam. q. r. inq. hoc in
addit ex pua in p. r. t.
p. r. ebat dilecto pximi
inimicent odiendi. ad
in noua lege de ostentia
inimicu. scd in. ad. q.
endu inimicu no inq.
mentam in natur.
gre. s. inq. r. est
q. r. t. est in iniquitate
ope nob displicet os.
attendit ad q. dam bon.
ad q. dam a. p. accidens
nate. bona a. p. r. alia.
attendit z ex am. se q. r.
in d. n. s. impedire q. r.
ad uisitatem altius. v. n.
h. z plus oz. d. inq. r. q. r.
quos q. r. ex uicos z ad.